

ARENA NORD-NORGE

ET VEDLEGG TIL SPAREBANK 1 NORD-NORGES KONJUNKTURBAROMETER – HØSTEN 2000

Med analysen "Bedriftsbarometer" ønsker Sparebanken Nord-Norge å bidra til økt og verdifull kunnskap om den økonomiske utviklingen i aksjeselskap i Nord-Norge og landet som helhet. Analysen tar for seg status og utvikling i de viktigste nøkkeltall for bedriftene, fordelt etter bransjer og geografisk beliggenhet. Dette er andre år Bedriftsbarometer utarbeides som bilag til høstens Konjunkturbarometer.

I analysen inngår regnskapstall fra 102 315 aksjeselskap i Norge, herav 8 439 i Nord-Norge. De offentlige regnskapstallene er innhentet fra Brønnøysund. På innhentingstidspunktet hadde 35 000¹ aksjeselskap i Norge ennå ikke levert regnskap for 1999.

Bedriftsbarometer

UTARBEIDET AV*

TROMSØ AS

■ 1. HOVEDKONKLUSJONER²

NEDGANG I OMSETNINGEN I NORD-NORGE

De 8 439 bedriftene som er representert i undersøkelsen i Nord-Norge reduserte omsetningen med 2,6 % fra 1998 til 1999. Dette indikerer at den sterke veksten vi har hatt de senere år har avtatt i 1999. Omsetningen på landsbasis viser en svak vekst på 0,9% i samme periode. Når en korrigerer for økningen i konsumprisindeksen på 2,3% i 1999, var det reelt en nedgang med 4,9% for Nord-Norge og 1,4% for Norge.

Fiskeoppdrett og fiskeflåte skiller seg ut med en vekst på hhv 30% og 20% i 1999. Dette er en sterkere vekstrate enn disse to bransjene hadde på landsbasis.

I Nord-Norge har reiselivsbransjen stagnert og eiendomsbransjen har hatt tilbakegang i 1999. I utvalget for hele landet ser man en positiv vekst i disse to bransjer i samme periode.

Fylkesvis har Troms størst nedgang i omsetningen med en reduksjon på 3,3% i 1999.

ØKT DRIFTSRESULTAT FOR BEDRIFTENE I NORD-NORGE - LIKEVEL LANGT SVAKERE ENN HELE LANDET

Driftsresultatet i forhold til omsetningen for 1999 økte med 0,6%-poeng til 6,4% for bedriftene i Nord-Norge. Landet totalt økte med 4,2%-poeng til 8,1%.

Eiendom, fiskeflåte og fiskeoppdrett er de bransjene i Nord-Norge som har oppnådd høyest driftsresultatet i prosent av omsetningen for 1999. Fiskeoppdrett i Nord-Norge oppnår bedre driftsresultat enn bransjen gjør på landsbasis. Varehandel, fiskeindustri og eiendom hadde svakere driftsresultat i Nord-Norge enn på landsbasis i 1999.

Bedriftene i Nordland og Troms forbedret sine driftsresultater i 1999, mens Finnmark hadde en tilbakegang som skyldes svekkelse i fiskeindustrien. Bransjen slet i 1999 med dårlig tilgang på råstoff og høye råstoffpriser. Driftsresultatet ble snudd fra et overskudd på 5% i 1998 til et underskudd på 0,1% i 1999.

¹ I utvalget er bedrifter som har levert regnskap for årene 97, 98 og 99 sammenhengende.

* Sivil- og Sosialøkonom Saeed Zandi

² Se side 28 for definisjoner av nøkkeltallene.

ØKT TOTALKAPITAL

Bedriftenes total kapital i Nord-Norge økte fra 125,1 mrd. kr. i 1998 til 141,8 mrd. kr. i 1999. Økningen var på 13,4 %. For hele landet var økningen på 25,7%. Veksten innen eiendomsbransjen forklarer størstedelen av forskjellen.

Samtlige bransjer økte total kapitalen i 1999. I Nord-Norge har fiskeribransjen størst vekst i total kapitalen, selv om økningen ikke er så sterk som foregående år.

Veksten i bedriftenes anleggsmidler var 10% i 1999. Dette er en markert nedgang fra året før. Den reelle nedgangen i investeringene kan være lavere fordi en del bedrifter skrev opp verdien av sine eiendeler i 1998 før oppskrivingsadgangen ble fjernet.

Veksten i omløpsmidler var for bedriftene i Nord-Norge på 11,7% i 1999. Dersom økningen ligger i poster som varelager og utestående fordringer, vil dette belaste likviditeten og gi økte rentekostnader. Dette er et faresignal for mange bedrifter.

MARGINAL FORBEDRING I LIKVIDITETEN

Nord-Norge har hatt en oppgang i likviditetsgrad 2 på 1,0%-poeng til 104% i 1999, mens hele landet hadde en økning på 6,4%-poeng til 117%. I Nord-Norge er det kun bransjene bygg & anlegg samt eiendom som har høyere likviditetsgrad enn normtallet på 100. Dårligst likviditet har fiskeoppdrett og fiskeindustri som har bundet mye av sin kapital i varelager.

RENTEDEKNINGSGRADEN FORVERRES I NORD

Rentedekningsgraden for bedriftene i Nord-Norge ble redusert fra 228% til 223% i 1999. For landet som helhet var rentedekningsgraden 286%. Det største fall i rentedekningsgraden har vi i fiskeindustrien i Finnmark, fra 317% i 1998 til 16% i 1999. Dette betyr at driften ikke dekker finansieringskostnadene og kan føre til øket opplåning for å betjene eksisterende lån. Størst forskjell mellom Nord-Norge og hele landet finner vi i varehandelen med henholdsvis 224% og 456%. Slike forskjeller indikerer at varehandel i nord sliter betydelig tyngre enn det bransjen gjør på landsbasis.

EGENKAPITALANDELEN STYRKES

Egenkapitalandelen i Nord-Norge har økt med 2,3%-poeng til 21,0% fra 1998 til 1999. På landsbasis er andelen ca 26%. I Nord-Norge har Nordland og Troms en egenkapitalandel på ca 20%, mens Finnmarksbedriftene i utvalget har ligget rundt 32% EK-andel i alle de tre årene undersøkelsen dekker.

Fiskerinæringen har økning i egenkapitalandelen i Nord-Norge og på landsbasis. Reiselivsbedriftene i Troms er mer solid enn i de to andre nordnorske fylkene og i resten av landet.

HØYERE AVKASTNING PÅ TOTALKAPITALEN

Avkastningen på bedriftenes total kapital steg med 0,4%-poeng til 4,8% fra 1998 til 1999. På landsbasis økte avkastningen til 6,1% i 1999.

I Nord-Norge er det oppdrett og fiskeflåten som har hatt størst økning. Fiskeindustrien har redusert total kapitalrentabiliteten med 5,9%-poeng og ligger lavest av alle bransjene. I Finnmark er avkastningen i fiskeindustrien 0,7%, en nedgang på 10%-poeng fra 1998.

Ved siden av fiskeindustrien har varehandelen markert lavere avkastning i Nord-Norge enn i landet som helhet.

STRAMT ARBEIDSMARKED

Sysselsettingen i antall årsverk i bedriftene i Nord-Norge er redusert med 3,0% fra 1998 til 1999. For en del bransjer vil mangel på kvalifisert arbeidskraft utgjøre en flaskehals for videre vekst. Det er nærliggende å forvente at det i enkelte næringer fremtvinges en strukturendring for å kompensere for dette. Lønnskostnadene har økt betraktelig. Dette kan tilskrives høye lønnsoppgjør de siste årene og stor etterspørsel etter arbeidskraft som presser opp lønningene. Høy turnover blant ansatte gir også økte lønnskostnader i form av opplæring og ansettelseskostnader.

Konsekvensen for bedriftene kan bli dårligere inntjening og svekket konkurranseevne.

2. UTVALGETS SAMMENSETNING

Dette er andre året "Bedriftsbarometer" utarbeides. 102 315 bedrifter er med i analysen, av disse er 8 439 fra Nord-Norge. Undersøkelsen er gjennomført på bakgrunn av offentlige regnskapstall som er innhentet fra Brønnøysundregistrene⁴.

Våre utvalgsriterier har vært alle aksjeselskap i Norge som har levert inn regnskapstall til Brønnøysund sammenhengende for årene 97, 98 og 99. Vi har trukket ut alle konsern for å unngå dobbel registrering.

Populasjonen i undersøkelsen er så stor at den viser den generelle utviklingen i norsk økonomi. Men det vil alltid være en viss usikkerhet når en generaliserer og lar tallene gjelde for alle aksjeselskap i Norge. Eksempelvis vil selskap som er etablert med avdelinger som ikke er registrert som egne enheter i Foretaksregisteret, levere inn årsregnskap under ett med hovedkontoret. Tallene for det fylket avdelingen ligger i, vil gjenspeile seg der hovedkontoret avlegger årsregnskapet.

"Bedriftsbarometer" sammenligner utviklingen for årene 1997, 1998 og 1999 innenfor syv utvalgte bransjer. Utvalget består av bygg & anlegg, eiendom, reiseliv og varehandel i følge NACE-kodene til Statistisk Sentralbyrå⁵. Disse bransjene utgjør ca 53,5% av det totale antall bedrifter i undersøkelsen, men likevel bare 38% av den totale omsetningen på landsbasis blant aksjeselskapene. I Nord-Norge er de syv bransjene mer representative, hhv 71% av antall bedrifter og 66% av omsetningen.

En vil kunne oppleve avvik når en sammenligner disse bransjene med hele landet.

Vi understreker derfor at analysen må betraktes som et verktøy for å vise tendenser i bedriftenes økonomiske utvikling.

Vi har splittet utvalget og sett på utviklingen innenfor de 3 nordligste fylkene, sammenlignet med Nord-Norge og hele landet inkludert Nord-Norge. Figurene viser de utvalgte bransjene i Nord-Norge sammenlignet med alle bransjer i landsdelen og i hele landet.

Fordeling etter fylke

	Ant. bedrifter	Omsetn. (mrd.)			Snitt omsetn. (mill.)		
		97	98	99	97	98	99
Troms	2805	26,1	27,8	26,8	9,3	9,9	9,6
Finnmark	1423	9,6	10,7	10,7	6,7	7,6	7,5
Nordland	4211	36,8	40,6	39,5	8,7	9,6	9,4
Hele landet	102315	1766	1904	1920	17,3	18,6	18,8

Bedriftene i hele landet hadde i 1999 en gjennomsnittlig omsetning på 18,8 millioner. I Nord-Norge var omsetningen i gjennomsnitt bare halvparten, ca. 9 millioner.

Tabellen under viser hvor mange bedrifter det er med i undersøkelsen innenfor hver av de utvalgte bransjene.

Fordeling etter bransje

Bransje	Ant.	Ant. bedr.	Omsetn. (mrd.)			Snitt omsetn. (mill.)		
			bedr. %	97	98	99	97	98
Bygg og anlegg	1029	12 %	8	8,2	8,1	7,8	8,0	7,9
Eiendom	1411	17 %	4,4	4,8	3,7	3,1	3,4	2,6
Fiskeoppdrett	248	3 %	2,8	3,5	4,5	11,3	14,1	18,1
Fiskeindustri	295	3 %	8	10	10	27,1	33,9	33,9
Fiskeflåte	452	5 %	4,2	4,9	5,9	9,3	10,8	13,1
Reiseliv	491	6 %	2,3	2,7	2,7	4,7	5,5	5,5
Varehandel	1899	23 %	16,6	16,6	15,9	8,7	8,7	8,4
Øvrige bransjer	2614	31 %	26,1	28,3	26,2	10,0	10,8	10,0
Nord-Norge	8439	100 %	72,4	79	77	8,6	9,4	9,1
Hele landet	102315		1766	1904	1920	17,3	18,6	18,8

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

³ Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

⁴ Kilde: CreditInform.

⁵ Se vedlegg II side 12.

3. ANALYSE AV BEDRIFTER

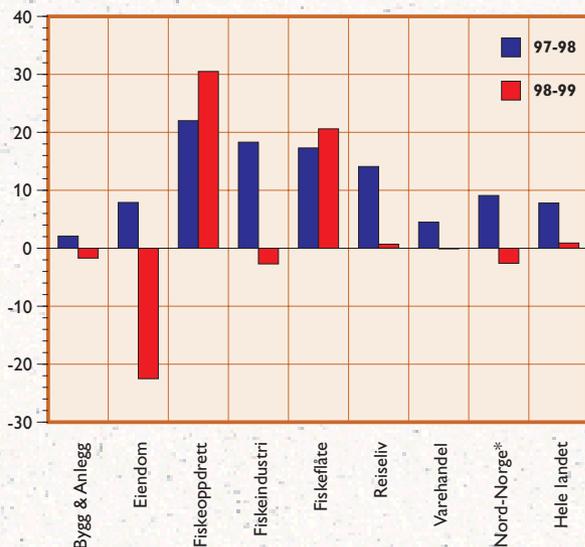
3.1 OMSETNINGSUTVIKLING

De 8 439 bedriftene som er representert i undersøkelsen i Nord-Norge reduserte omsetningen med 2,6 % fra 1998 til 1999. Dette indikerer at den sterke veksten vi har hatt de senere år har avtatt i 1999. Omsetningen på landsbasis viser en svak vekst på 0,9% i samme perioden. Når en korrigerer for økningen i konsumprisindeksen på 2,3% i 1999, var den reelle nedgangen 4,9% for Nord-Norge og 1,4% for Norge.

Mens de 289 største aksjeselskap i Norge⁶ hadde en vekst i omsetning på 7,5%⁷ fra 1998 til 1999, opplever øvrige aksjeselskap i Norge gjennomsnittlig en reell negativ vekst på -1,4% i samme periode. Når en fjerner omsetningstallene for de 289 store AS som inngår i "Bedriftsbarometers" totale omsetning får man en tilbakegang på 2,0%⁸ for de øvrige 102 026 aksjeselskapene i 1999.

Dette bekrefter at trenden som "Bedriftsbarometer" viser, er nærmere realiteten i norsk næringsliv for de fleste bedrifter enn den trenden man ser blant store aksjeselskap.

Utvikling i omsetning.

^{*)} Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer.

De eneste bransjer i Nord-Norge som kan vise til vekst i omsetning er fiskerinæringen hvor fiskeoppdrett har en vekst på 30,5% og fiskeflåten en vekst på 20,6%. Eiendom har en tilbakegang på 22,5% i Nord-Norge mens bransjen på landsbasis var en vekstbransje i 1999.

Omsetningsutvikling – Bransjevis pr fylke

(tall i %)

	Troms		Finnmark		Nordland		Nord Norge		Hele landet	
	97-98	98-99	97-98	98-99	97-98	98-99	97-98	98-99	97-98	98-99
Bygg og Anlegg	-2,0	0,8	0,3	2,3	5,4	-4,3	2,1	-1,7	9,2	-0,9
Eiendom	1,9	-26,2	12,8	-48,3	14,5	-8,5	7,9	-22,5	4,7	6,2
Fiskeoppdrett	29,6	41,1	2,7	43,1	22,7	22,5	22,3	30,5	24,3	19,8
Fiskeindustri	12,0	-2,6	28,7	0,0	18,8	-4,6	18,3	-2,7	9,0	3,0
Fiskeflåte	21,9	26,8	3,5	18,2	19,0	16,5	17,3	20,6	29,6	14,4
Reiseliv	7,8	0,1	46,3	1,9	9,2	0,7	14,1	0,7	9,5	4,4
Varehandel	3,2	2,0	4,3	2,1	5,4	-2,1	4,5	-0,1	6,4	2,5
Alle bransjer*	6,2	-3,3	12,3	-0,4	10,3	-2,7	9,1	-2,6	7,8	0,9

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

Troms har hatt størst nedgang i omsetningen med 3,3% for alle bransjer. Dette til tross for at fiskeflåten har hatt en vekst på 26,8% og fiskeoppdrett en vekst på 41,1%. Av de utvalgte bransjer har eiendom i Troms hatt en reduksjon på 26,2%.

Finnmark har nedgang innen eiendom på hele 48,3%. Fiskeindustrien har 0-vekst mens vi også i dette fylket finner en positiv utvikling innen fiskeoppdrett og fiskeflåten som har en økning på henholdsvis 43,1% og 18,2%.

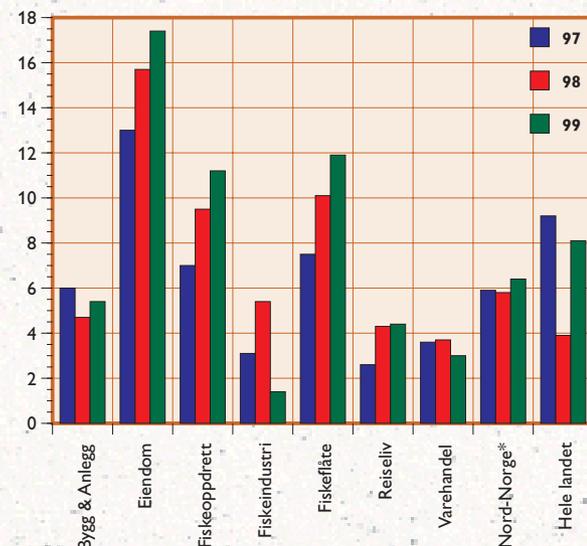
I Nordland er de store vekstnæringene også i siste periode fiskeoppdrett og fiskeflåten. Bygg & anlegg, eiendom, fiskeindustri og varehandel viser nedgang i omsetningen.

3.2 RESULTATUTVIKLING

DRIFTSRESULTAT

Driftsresultatet i forhold til omsetningen for 1999 økte med 0,6%-poeng til 6,4% for bedriftene i Nord-Norge, mens landet totalt økte med 4,2%-poeng til 8,1%.

Driftsresultat i % av omsetning.

⁶ Bilag til Dagens Næringsliv 14. august 2000.

⁷ Reell vekst: 7,5%-2,3%=5,2%

⁸ Reell nedgang: -2,0%-2,3%=-4,3%

Fordelt etter bransje

Eiendom, fiskeflåte og fiskeoppdrett er de bransjene som har høyest driftsresultat i prosent av omsetningen for 1999. Fiskeindustrien har svakest driftsresultat med 1,4%.

Driftsresultat – Bransjevis pr fylke (tall i %)

	Troms			Finnmark			Nordland			Nord Norge			Hele landet		
	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99
Bygg og anlegg	6,5	5,6	5,0	3,7	3,9	4,6	6,4	4,4	5,9	6,0	4,7	5,4	5,3	5,1	4,9
Eiendom	11,3	16,1	15,1	8,4	9,3	21,8	16,9	17,6	18,9	13,0	15,7	17,4	21,9	20,0	20,9
Fiskeoppdrett	3,8	6,9	7,0	6,5	10,3	9,2	8,7	10,8	14,2	7,0	9,5	11,2	4,7	7,8	9,7
Fiskeindustri	3,0	6,7	3,0	3,2	5,0	-0,1	3,3	4,5	0,7	3,1	5,4	1,4	3,6	4,3	3,2
Fiskeflåte	5,0	9,7	11,4	9,7	10,8	9,2	8,6	10,2	13,1	7,5	10,1	11,9	7,3	9,8	11,9
Reiseliv	1,3	4,6	4,2	1,5	2,9	2,9	3,9	4,6	5,0	2,6	4,3	4,4	5,2	5,2	4,8
Varehandel	2,9	4,1	2,8	3,5	2,8	2,9	4,0	3,7	3,3	3,6	3,7	3,0	6,4	5,1	5,5
Alle bransjer*	5,4	6,0	7,0	4,9	4,9	4,5	6,6	5,8	6,4	5,9	5,8	6,4	9,2	3,9	8,1

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

Bedriftene i Nordland oppnår samme driftsresultat som landsdels-gjennomsnittet på 6,4% mens bedriftene i Troms oppnår et driftsresultat på 7,0%. I Finnmark er gjennomsnittet 4,5%.

Både Nordland og Troms har forbedret sin driftsmargin mens Finnmark har redusert driftsmarginen med 0,4%-poeng. Verst er fiskeindustrien i Finnmark stillet. Denne bransjen slet i 1999 med dårlig tilgang på råstoff og høye råstoffpriser som reduserte driftsoverskuddet fra 5% i 1998 til et driftsunderskudd på 0,1% i 1999.

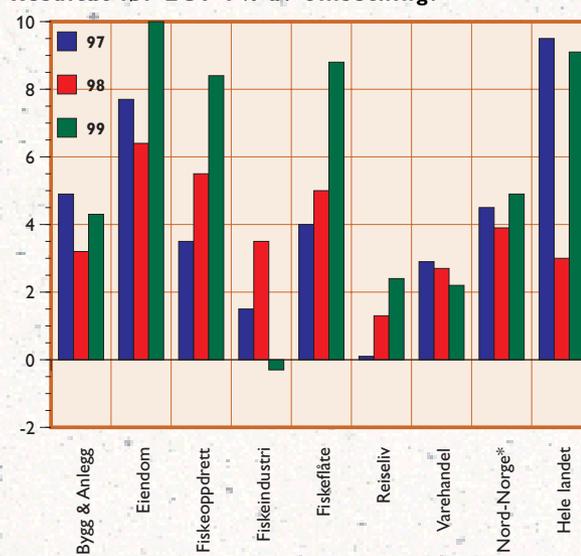
RESULTAT FØR EKSTRAORDINÆRE POSTER (EOP)

I resultat før ekstraordinære poster (EOP) inngår renteinntekter og rentekostnader. I tillegg vil utbytte og andre kapitalavkastninger komme med her samt gevinst/tap ved verdipapirhandel og verdi-regulering av markedsbaserte verdipapirer.

I Nord-Norge utgjorde resultat før EOP 4,9% av omsetningen i 1999. Dette betyr at nordnorske bedrifter i snitt har netto finanskostnader på 1,5% av omsetningen. For landet som helhet er bildet annerledes. Her bidrar netto finansinntekter på 1,0% til at resultat før EOP kommer opp i 9,1%.

Det er særlig innen eiendom, fiskeoppdrett og fiskeflåten at Nord-Norske bedrifter har høyere finanskostnader enn bedriftene i resten av landet.

Resultat før EOP i % av omsetning.

* Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer.

De fleste bransjene i undersøkelsen viser positiv utvikling i resultat før EOP. Fiskeindustri har imidlertid et negativt resultat før ekstraordinære poster.

Resultat før EOP – Bransjevis pr fylke (tall i %)

	Troms			Finnmark			Nordland			Nord Norge			Hele landet		
	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99
Bygg og anlegg	5,7	3,7	4,1	2,3	2,5	3,2	5,1	3,0	4,8	4,9	3,2	4,3	4,9	4,7	4,9
Eiendom	7,9	7,1	10,1	2,0	1,8	6,2	9,5	7,3	10,7	7,7	6,4	10,0	19,2	13,6	20,7
Fiskeoppdrett	-0,6	2,3	3,7	4,8	6,9	4,5	5,4	6,9	12,2	3,5	5,5	8,4	2,6	5,6	8,7
Fiskeindustri	1,5	4,6	1,8	1,9	3,7	-2,4	1,3	2,4	-0,9	1,5	3,5	-0,3	2,6	2,9	2,1
Fiskeflåte	0,9	3,0	9,8	6,9	7,2	3,3	5,3	5,9	9,7	4,0	5,0	8,8	4,8	6,4	10,2
Reiseliv	-0,2	1,9	3,3	-3,2	-0,4	0,5	1,4	1,6	2,6	0,1	1,3	2,4	4,0	5,2	4,0
Varehandel	2,5	3,0	2,2	2,3	2,0	1,6	3,3	2,8	2,4	2,9	2,7	2,2	6,2	4,7	5,6
Alle bransjer*	4,3	4,0	5,4	3,5	3,5	2,5	4,8	3,9	5,2	4,5	3,9	4,9	9,5	3,0	9,1

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

Best resultat før EOP i Troms finner vi innen eiendom med 10,1%, mens fiskeindustrien er svakest med 1,8%. I Finnmark viser fiskeindustrien et negativt resultat før EOP på -2,4% i 1999.

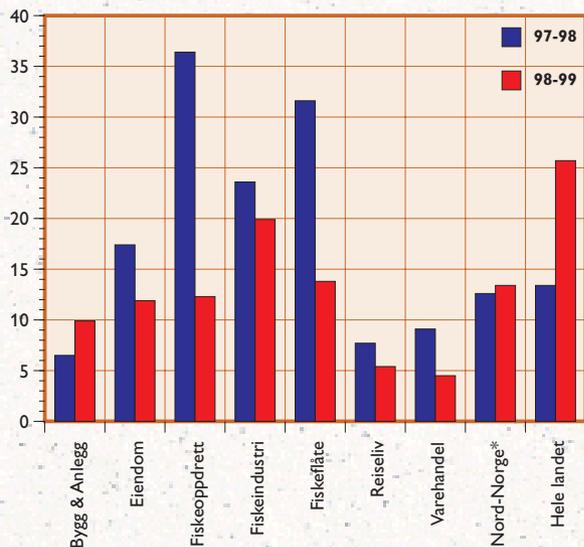
I Nordland har fiskeoppdrett, eiendom og fiskeflåten hatt vekst i EOP i 1999 mens fiskeindustrien også her viser en negativ utvikling.

3.3 BALANSESTRUKTUR

TOTALKAPITAL

Bedriftenes total kapital i Nord-Norge økte fra 125,1 mrd. kr. i 1998 til 141,8 mrd. kr. i 1999. Økningen var på 13,4 %. For hele landet er økningen på 25,7%. Den store forskjellen mellom Nord-Norge og hele landet under ett, knytter seg først og fremst til veksten innen eiendom.

Utvikling i total kapital i %.

*) Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer.

Samtlige bransjer har økning i total kapitalen. Med unntak av bygg & anlegg, er økningen i total kapitalen lavere enn i 1998.

I Nord-Norge har fiskeindustri og fiskeoppdrett hatt høyere vekst enn gjennomsnittet for disse bransjer på landsbasis.

Endring i total kapital – Bransjevis pr fylke (tall i %)

	Troms		Finnmark		Nordland		Nord Norge		Hele landet	
	97-98	98-99	97-98	98-99	97-98	98-99	97-98	98-99	97-98	98-99
Bygg og Anlegg	1,1	10,6	10,4	0,7	8,5	11,3	6,5	9,9	10,9	8,1
Eiendom	16,4	13,8	10,7	7,0	19,9	11,2	17,4	11,9	30,1	35,5
Fiskeoppdrett	36,7	3,0	33,9	20,6	36,7	16,1	36,4	12,3	21,9	11,2
Fiskeindustri	22,1	30,4	27,1	19,0	23,2	10,4	23,6	19,9	14,4	10,3
Fiskeflåte	37,8	13,2	39,6	19,8	23,2	11,6	31,6	13,8	22,5	16,0
Reiseliv	4,7	0,8	17,6	6,1	6,6	9,1	7,7	5,4	18,0	7,0
Varehandel	9,7	5,0	1,5	2,6	11,0	4,6	9,1	4,5	10,7	10,5
Alle bransjer*	10,1	13,6	13,4	11,6	14,5	13,5	12,6	13,4	13,4	25,7

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

I Troms har reiseliv svakest vekst med 0,8% økning i total kapitalen. Fiskeindustrien har økt sin total kapital med 30,4%.

I Finnmark har bygg & anlegg hatt svakest vekst med 0,7% i siste periode. Fiskeoppdrett, fiskeindustri og fiskeflåten har alle økning med rundt 20%.

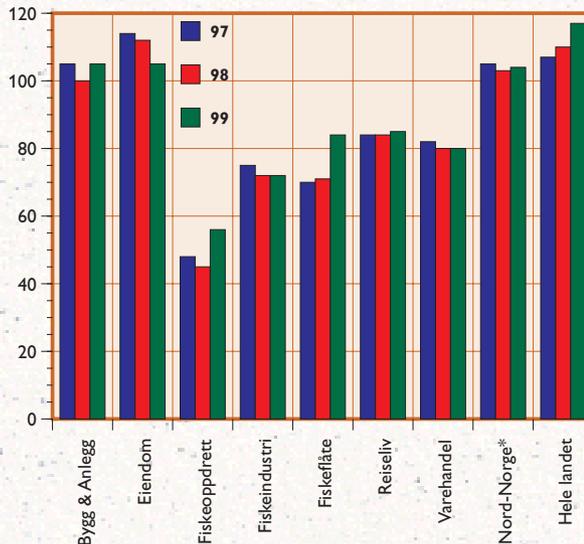
I Nordland finner vi samme tendens som i de øvrige fylkene, men Nordland har en jevnere utvikling i alle bransjene. Høyest økning i total kapitalen finner vi innen oppdrett med 16,1%.

3.4 LIKVIDITET

LIKVIDITETSGRAD 2

Likviditetsgrad 2 sier noe om bedriftens evne til å betale kortsiktig gjeld etter hvert som den forfaller. Derfor trekker en ut varelager som ofte tar litt tid å få realisert. Normtallet for god likviditet har vært minst 100. Nord-Norge har hatt en svak oppgang i likviditetsgrad 2 på 1%-poeng til 104% fra 1998 til 1999, mens hele landet hadde en økning på 6,4%-poeng til 117% i 1999.

Likviditetsgrad 2.

*) Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer.

Eiendom og bygg & anlegg viser en likviditetsgrad over normtallet. Dårligst likviditet har fiskeoppdrett, som har store verdier plassert i fiskebeholdning med lang produksjonstid.

Likviditetsgrad 2 – Bransjevis pr fylke
(tall i %)

	Troms			Finnmark			Nordland			Nord Norge			Hele landet		
	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99
Bygg og anlegg	113	108	106	107	94	110	99	97	103	105	100	105	91	91	104
Eiendom	114	101	101	113	94	107	114	131	109	114	112	105	185	154	176
Fiskeoppdrett	34	40	44	73	40	44	54	51	65	48	45	56	75	70	81
Fiskeindustri	75	70	068	095	80	076	65	69	75	75	72	72	80	77	83
Fiskeflåte	57	68	092	101	85	089	72	68	75	70	71	84	79	80	106
Reiseliv	104	108	105	59	55	075	77	77	73	84	84	85	88	87	83
Varehandel	82	80	081	80	72	076	83	82	81	82	80	80	84	84	84
Alle bransjer*	104	105	106	105	98	099	105	103	102	105	103	104	107	110	117

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

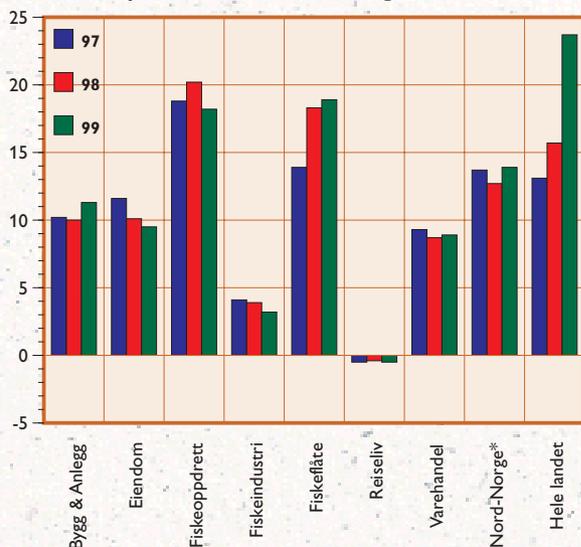
I Troms har bygg & anlegg og reiseliv best likviditet mens oppdrett og fiskeindustri trekker ned. Vi finner omtrent den samme utviklingen i Nordland og Finnmark, men her har reiselivsbedriftene svakere likviditet.

3.5 FINANSIERING

ARBEIDSKAPITAL

En måte å se på bedriftenes finansiering er å vurdere forholdet mellom arbeidskapital og omsetning. I hht normtall skal arbeidskapitalen tilsvare 10-15% av omsetningen. I Nord-Norge har arbeidskapitalen i prosent av omsetningen vist en mindre økning til 13,9% i 1999. I hele landet er økningen på 8,0%-poeng til 23,7%.

Arbeidskapital i % av omsetningen.

*) Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer.

Fiskeflåten, hvor hovedvekten av gjelden er langsiktig, har høyest arbeidskapital i prosent av omsetningen med 18,9% i 1999. Det har ikke vært markerte endringer i arbeidskapitalen for noen av bransjene i landsdelen. Fiskeflåten, fiskeoppdrett og bygg og anlegg ligger innenfor normtallet for arbeidskapital. Vi merker oss at reiselivsbransjen i Nord-Norge har negativ arbeidskapital, mens fiskeindustrien ligger på lave 3,2%.

Arbeidskapital i % av omsetning – Bransjevis pr fylke. (tall i %)

	Troms			Finnmark			Nordland			Nord Norge			Hele landet		
	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99
Bygg og anlegg	12,3	12,3	11,5	8,2	7,6	9,4	9,2	9,1	11,6	10,2	10,0	11,3	5,2	5,0	7,1
Eiendom	12,7	7,0	9,4	5,7	-0,1	4,5	12,3	17,7	10,6	11,6	10,1	9,5	53,7	50,5	65,6
Fiskeoppdrett	8,8	17,6	11,3	18,6	15,5	9,8	24,1	22,4	24,3	18,8	20,2	18,2	21,6	19,4	21,2
Fiskeindustri	5,1	3,6	1,0	5,4	3,8	3,3	2,3	4,2	5,2	4,1	3,9	3,2	5,2	5,0	5,9
Fiskeflåte	7,5	18,5	20,2	12,6	12,7	12,6	19,2	19,9	19,9	13,9	18,3	18,9	17,7	17,9	25,1
Reiseliv	3,0	3,6	3,3	-5,1	-5,0	-1,6	-1,7	-1,6	-2,8	-0,5	-0,4	-0,5	-0,1	-0,3	-1,4
Varehandel	9,0	8,2	8,4	9,1	8,2	8,5	9,6	9,1	9,3	9,3	8,7	8,9	5,6	5,4	4,9
Alle bransjer*	13,4	14,4	17,2	9,4	8,7	9,0	15,0	12,5	12,9	13,7	12,7	13,9	13,1	15,7	23,7

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

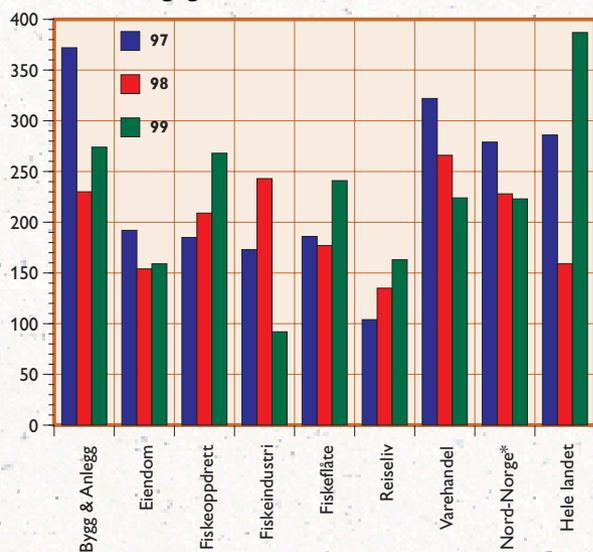
Også fylkene i mellom har endringene vært små. Bedriftene i Troms har i snitt en arbeidskapital på 17,2%, mens Finnmark ligger under normen med bare 9%.

RENTEDEKNINGSGRAD

Rentedeckningsgraden forteller oss hvordan bedriftens eiendeler er finansiert og hvilken evne den har til å dekke finanskostnader over driften. I følge Knut Boye's bok "Kostnads- og Inntektsanalyse" bør rentedeckningsgraden være minst 300. Rentedeckningsgraden for bedriftene i Nord-Norge var 223% i 1999. Dette betyr at bedriftene gjennom sitt driftsresultat og finansinntekter dekker sine finanskostnader 2,23 ganger.

Forholdet mellom Nord-Norge og hele landet har endret seg betydelig i forhold til forrige år. Fra å ligge godt over landsgjennomsnittet i 1998 ligger nord-norske bedrifter 63%-poeng under landsgjennomsnittet i 1999.

Rentedekningsgrad.

*) Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer.

Fiskeindustri har laveste rentedekningsgrad og viser en sterk reduksjon med hele 151%-poeng fra 98 til 99. Dette viser at bransjen har hatt høye finanskostnader mens resultatene har uteblitt.

Rentedekningsgrad – Bransjevis pr fylke.
(tall i %)

	Troms			Finnmark			Nordland			Nord Norge			Hele landet		
	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99
Bygg og anlegg	479	225	309	225	231	252	350	233	262	372	230	274	470	419	352
Eiendom	210	159	159	125	120	132	193	155	166	192	154	159	321	207	262
Fiskeoppdrett	88	137	173	284	268	188	237	252	349	185	209	268	171	248	335
Fiskeindustri	180	272	149	207	317	16	154	187	75	173	243	92	242	229	177
Fiskeflåte	116	135	247	271	229	140	222	216	288	186	177	241	206	220	288
Reiseliv	92	151	190	49	90	114	147	142	163	104	135	163	278	274	227
Varehandel	291	260	219	254	219	188	367	286	239	322	266	224	622	453	456
Alle bransjer*	285	216	223	254	239	175	280	235	235	279	228	223	387	159	286

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

I Troms har bygg & anlegg høy rentedekningsgrad med 309% mens eiendom og fiskeindustri har svak rentedekningsgrad med 159% og 149%. Fiskeindustrien har hatt en nedgang på 45%-poeng fra forrige år.

I Finnmark finner vi den mest ekstreme nedgangen i fiskeindustrien hvor rentedekningsgraden har falt fra 317% i 98 til 16% i 99.

Dette betyr at driften ikke dekker finansieringskostnadene og bedriftene kan stå i fare for å måtte øke låneopptaket for å betjene eksisterende lån.

Nordland har en jevnere utvikling enn Troms og Finnmark og bortsett fra lav rentedekningsgrad

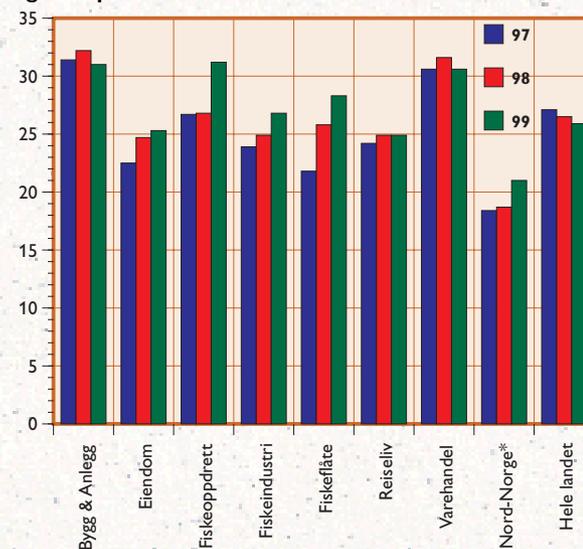
i eiendom, reiseliv og fiskeindustri, har de et høyere gjennomsnitt for alle bransjer enn man finner i utvalget for hele Nord-Norge.

3.6 SOLIDITET

EGENKAPITALANDEL

Dette nøkkeltallet angir bedriftens evne til å tåle tap. Jo høyere egenkapitalandel bedriften har, jo større tap kan den bære. Egenkapitalandelen i Nord-Norge har økt med 2,3%-poeng til 21,0% fra 1998 til 1999, mens den for hele Norge gikk ned med 0,6%-poeng til 25,9%. Både for Nord-Norge og hele landet ser vi at EK-andelen hos de bedrifter som ikke inngår i de utvalgte bransjer, trekker ned gjennomsnittstallene. I Nord-Norge har Nordland og Troms en egenkapitalandel på 20,1% mens Finnmark trekker opp gjennomsnittet med en EK-andel på 32,4%. Finnmarksbedriftene i utvalget har ligget rundt 32% i EK-andel alle de tre årene undersøkelsen dekker.

Egenkapital.

*) Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer.

Fiskeindustrien har økt egenkapitalandelen i 1999 på tross av negativt resultat før ekstraordinære poster. Økninger kan tilskrives inntekter av ekstraordinær art, eventuelt at man har aktivert utsatt skattefordel i henhold til ny regnskapslovgivning som trådte i kraft i 1998/1999.

Bortsett fra eiendom og reiseliv ligger øvrige bransjer over gjennomsnittet for hele landet. Lav egenkapitalandel i Nord-Norge, sammenlignet med landet som helhet, kan forklares med at de bransjer som ikke er spesifisert i undersøkelsen trekker ned gjennomsnittet.

Egenkapitalandel – Bransjevis pr fylke.
(tall i %)

	Troms			Finnmark			Nordland			Nord Norge			Hele landet		
	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99
Bygg og anlegg	24,1	25,6	24,5	26,9	25,9	28,4	35,9	36,5	34,4	31,4	32,2	31,0	29,6	30,6	30,2
Eiendom	22,5	23,6	26,8	17,3	17,2	18,3	23,7	27,4	25,3	22,5	24,7	25,3	32,5	25,4	28,7
Fiskeoppdrett	23,1	21,1	26,0	33,3	26,4	27,2	27,6	29,9	34,3	26,7	26,8	31,2	29,9	31,1	35,1
Fiskeindustri	29,2	26,1	29,3	20,5	25,5	22,8	20,4	23,6	26,2	23,9	24,9	26,8	27,7	27,7	29,0
Fiskeflåte	21,4	23,8	28,7	22,5	29,1	26,9	21,9	26,1	28,5	21,8	25,8	28,3	24	28,4	32,4
Reiseliv	35,4	35,5	35,8	19,2	18,7	20,6	16,3	18,6	18,1	24,2	24,9	24,9	25,4	27,0	27,4
Varehandel	32,8	33,8	32,9	25,4	27,4	27,2	30,5	31,2	29,8	30,6	31,6	30,6	32,2	31,5	29,6
Alle bransjer*	15,2	15,8	20,1	31,6	32,4	32,4	19,1	19,0	20,1	18,4	18,7	21,0	27,1	26,5	25,9

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

Alle fiskeribransjene har økning i egenkapitalandelen i de tre fylkene og på landsbasis fra 1998 til 1999. Reiselivsbedriftene i Troms er mer solid enn i de to andre fylkene og i resten av landet. Også varehandel har høy EK-andel i Troms.

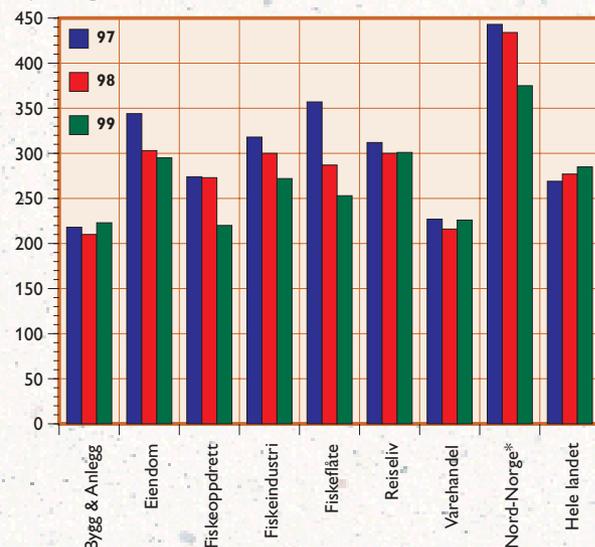
I Finnmark har bygg & anlegg samt eiendom og fiskeoppdrett høyeste EK-andel.

På topp i Nordland ligger bygg & anlegg og oppdrett med en egenkapital på 34%.

GJELDSGRAD

Forholdet mellom gjeld og egenkapital kalles gjeldsgraden. Gjeldsgraden for Nord-Norge utgjorde 375% i 1999 noe som ligger mye høyere enn landsgjennomsnittet på 285%. Likevel har bedriftene i Nord-Norge en forbedring på 59%-poeng mens man for hele landet har en forverring på 8%-poeng.

Gjeldsgrad.

*) Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer.

De fleste bransjene i utvalget har en redusert gjeldsgrad og viser en positiv trend. Fiskeflåten har redusert sin gjeldsgrad i treårs-perioden fra 97-99 med 104%-poeng. Bedriftene innen reiseliv har høyest gjeldsgrad med 301%, mens oppdrett har den laveste gjeldsgraden med 220% i 1999.

Gjeldsgrad – Bransjevis pr fylke.
(tall i %)

	Troms			Finnmark			Nordland			Nord Norge			Hele landet		
	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99
Bygg og anlegg	315	290	307	272	285	252	178	174	190	218	210	223	238	227	231
Eiendom	344	323	272	478	479	445	321	265	294	344	303	295	207	293	248
Fiskeoppdrett	332	372	284	200	279	267	262	234	191	274	273	220	234	221	184
Fiskeindustri	241	282	241	388	292	337	388	324	281	318	300	272	261	260	245
Fiskeflåte	365	320	248	343	243	271	356	282	250	357	287	253	303	252	208
Reiseliv	182	181	179	420	439	384	510	437	453	312	300	301	292	270	264
Varehandel	204	195	203	293	264	266	228	220	235	227	216	226	210	217	237
Alle bransjer*	556	530	396	216	208	209	423	426	396	443	434	375	269	277	285

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

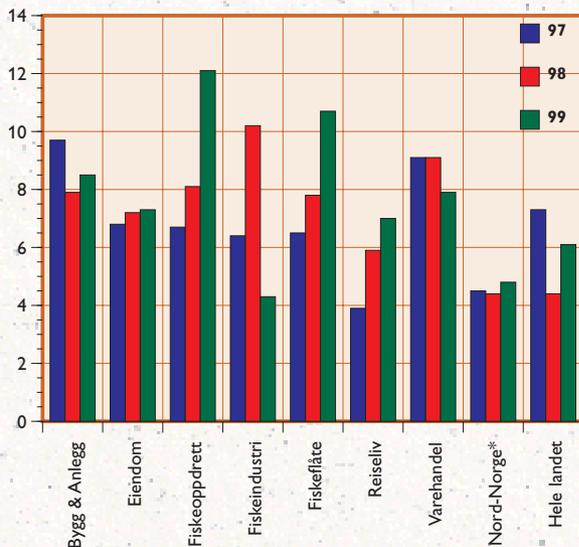
I Troms ser vi en positiv utvikling i de fleste bransjene. Alle fiskeribransjene har redusert sin gjeldsgrad betydelig. En svak forverring finner vi i bygg & anlegg og i varehandel. Eiendomsbransjen i Finnmark har høyest gjeldsgrad på 445% i 1999 og reiseliv har en gjeldsgrad på 384%. I Nordland har bygg & anlegg og oppdrett den laveste gjeldsgraden på 190% i 1999. Reiseliv i Nordland forverrer gjennomsnittet med en gjeldsgrad på hele 453%.

3.7 RENTABILITET

TOTALRENTABILITET

Totalkapitalrentabilitet er et viktig nøkkeltall ved lønnsomhetsberegninger. Resultatet for foretaket settes i relasjon til hele den kapital som er anvendt, og en får et samlet bilde av forrentningen. Avkastningen på den totale kapitalen som har virket i bedriftene har for landet som helhet steget med 1,7%-poeng til 6,1% fra 1998 til 1999. I Nord-Norge er det en svakere økning med 0,4%-poeng til 4,8% fra 1998 til 1999.

Avkastningen består av to komponenter; den risikofrie rente og den forretningsmessig risikoavkastning. Ved vurdering av avkastningen korrigerer vi for den risikofrie rente (tre års statsobligasjoner) på 5,4%, og får dermed en negativ totalkapitalrentabilitet på 0,6%-poeng for Nord-Norge. Virksomhetens resultat gir således ikke dekning for den forretningsmessige risikoen.

Totalrentabilitet.

*) Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer.

I Nord-Norge er det oppdrett og fiskeflåten som har hatt best avkastning på totalkapitalen. Fiskeindustrien i nord ligger under gjennomsnittet for landet.

Når man ser på bransjene som er med i utvalget, er forskjellen mellom Nord-Norge og hele landet størst i fiskeindustrien og varehandel. Varehandelen i Nord-Norge har eksempelvis en avkastning på totalkapitalen som er 3,6%-poeng lavere enn hele landet. For fiskeindustrien er forskjellen 3,4%-poeng. Øvrige bransjer ligger ikke så langt fra landet som helhet.

Totalrentabilitet – Bransjevis pr fylke.
(tall i %)

	Troms			Finnmark			Nordland			Nord Norge			Hele landet		
	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99
Bygg og anlegg	12,4	11,1	9,2	7,4	7,3	8,7	8,8	6,4	8,1	9,7	7,9	8,5	9,0	8,9	9,1
Eiendom	7,8	8,6	8,0	5,1	5,6	6,6	6,4	6,4	6,9	6,8	7,2	7,3	9,4	7,1	7,1
Fiskeoppdrett	3,6	6,4	9,2	8,8	10,0	10,4	8,0	8,7	13,8	6,7	8,1	12,1	5,6	8,6	12,3
Fiskeindustri	6,2	12,0	6,6	7,3	10,7	0,7	6,3	8,2	3,8	6,4	10,2	4,3	7,8	8,8	7,7
Fiskeflåte	4,5	7,6	12,0	7,8	6,7	5,9	7,5	8,4	11,8	6,5	7,8	10,7	6,7	8,8	11,6
Reiseliv	2,6	5,9	7,5	2,9	4,0	4,4	5,4	6,7	7,7	3,9	5,9	7,0	7,8	9,4	8,0
Varehandel	7,8	9,4	7,5	8,4	8,2	7,6	10,2	9,1	8,2	9,1	9,1	7,9	13,4	10,5	11,5
Alle bransjer*	3,9	4,1	4,6	7,0	7,2	6,3	4,7	4,2	4,8	4,5	4,4	4,8	7,3	4,4	6,1

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

I Troms har fiskeflåten høyest avkastning av total-

kapitalen med 12,0%. Lavest er avkastningen i fiskeindustrien med 6,6%.

I Finnmark ser vi at fiskeindustrien har en avkastning på bare 0,7%, mens oppdrett har 10,4% totalrentabilitet.

Nordland har også høyest totalrentabilitet innen fiskeoppdrett med 13,8%, mens fiskeflåten har 11,8%. Fiskeindustrien har svak avkastning på 3,8% av totalkapitalen i bedriftene.

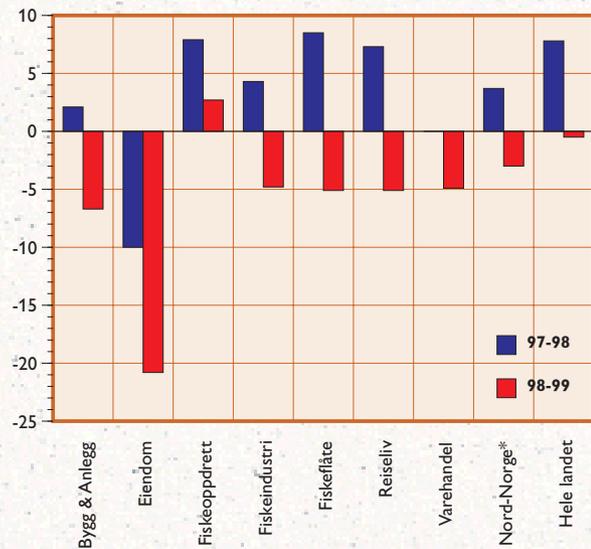
3.8 SYSSELSETTING

Den gjennomsnittlige lønnsveksten i Norge lå på 5,2%¹⁰ i 1999. Ut fra dette kan vi beregne at sysselsettingen i bedriftene i Nord-Norge ble redusert med 3% i 1999.

Antall ansatte i landsdelen har gått ned fra 68 749 til 63 763¹¹ i perioden 1998 til 1999 blant selskaper i undersøkelsen. Likevel økte lønnskostnadene betraktelig. Økte lønnskostnader kan tilskrives høye lønnsoppgjør, men også høy turnover i arbeidsstokken som fører til økte kostnader med opplæring og ansettelser. Høye personalomkostninger er med og svekker bedriftenes inntjening og konkurranseevne.

Utvikling i sysselsetting.

*) Tallet for Nord Norge og hele landet gjelder alle bransjer

inkl. de syv ovennevnte bransjer.

For landsdelen under ett var det bare fiskeoppdrett som økte sysselsettingen i 1999. I Finnmark økte sysselsettingen i fiskeflåten.

¹⁰ Kilde: Statistisk Sentralbyrå.

¹¹ Antall ansatte i heltids- og deltidsstillinger.

Endring i sysselsetting – Bransjevis pr fylke. (tall i %)

	Troms		Finnmark		Nordland		Nord Norge		Hele landet	
	97-98	98-99	97-98	98-99	97-98	98-99	97-98	98-99	97-98	98-99
Bygg og anlegg	3,0	-7,8	2,9	-1,8	1,4	-7,2	2,1	-6,7	6,5	-0,5
Eiendom	-14,2	-37,5	-26,7	-8,2	-1,9	-11,2	-10,0	-20,8	-13,1	42,0
Fiskeoppdrett	14,9	3,2	-6,7	-0,1	8,4	3,3	7,9	2,7	-3,1	16,7
Fiskeindustri	1,1	-8,0	4,5	-2,3	6,5	-4,4	4,3	-4,8	-4,9	-1,8
Fiskeflåte	-12,5	-6,2	0,5	1,8	9,2	-7,4	8,5	-5,1	11,7	-9,2
Reiseliv	-0,6	-6,5	35,6	-4,9	4,4	-4,1	7,3	-5,1	4,4	0,3
Varehandel	-1,0	-4,6	-2,6	-3,5	1,5	-5,6	0,0	-4,9	2,1	2,1
Alle bransjer*	1,6	-5,7	2,8	-3,2	5,4	-1,1	3,7	-3,0	7,8	-0,5

* Alle bransjer inkl. de syv ovennevnte bransjer

3.9 KONKURSER

Tabellen under viser antall konkurser og tvangsavviklinger gruppert etter analysens fem¹³ utvalgte bransjer, for Nord-Norge totalt og for hele landet. Nord-Norge hadde 121 flere konkurser i 1999 enn året før, en økning på 32%. På landsbasis økte antall konkurser med 18% fra 1998 til 1999. Sterk vekst i økonomien gir flere nyetableringer og øket konkurranse. Trenden er at i perioder med høykonjunktur øker antall konkurser.

Bygg & anlegg har størst antall konkurser, mens innen reiseliv utgjør konkursene 13% av gjenværende bedrifter i utvalget. I varehandel er tilsvarende tall 2%. Varehandel har største forbedring når det gjelder konkurstall så vel i Nord-Norge som i hele landet.

Konkurser – Bransjevis pr fylke. absolutte tall)

	Troms			Finnmark			Nordland			Nord Norge			Hele landet		
	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99	97	98	99
Bygg og anlegg	22	25	19	20	7	10	31	31	41	73	64	70	597	658	706
Eiendom	2	3	3	1	3	1	3	2	6	6	8	10	78	74	106
Fiske	5	4	5	11	12	3	8	10	7	24	26	15	46	43	29
Reiseliv	14	10	12	9	4	10	17	29	39	40	43	61	372	339	334
Varehandel	25	19	9	17	11	3	38	34	19	80	64	31	762	763	409
Alle bransjer*	115	128	155	89	69	73	180	179	269	384	376	497	3689	3725	4371

* Alle bransjer inkl. de fem ovennevnte bransjer

¹² Kilde: Brønnøysundregistrene v/ Konkursregisteret.

¹³ Tallene under fiske dekker alle 3 bransjene fiskeoppdrett, fiskeindustri og fiskeflåten.

■ VEDLEGG I

DEFINISJONER AV NØKKELTALL

Driftsresultat:

Driftsresultat = Driftsinntekter – Driftskostnader
Viser bedriftens lønnsomhet av selve driften, uavhengig av hvordan bedriften er finansiert.

Resultat før ekstraordinære poster (EOP):

Resultat før EOP = driftsresultat + finansinntekter – finanskostnader. Viser hvordan bedriftens normale virksomhet har vært i perioden. Her er alle inntekter og kostnader trukket inn, også gjeldsrentene.

Likviditetsgrad 2:

Likviditetsgrad 2 = ((omløpsmidler – varelager) / kortsiktig gjeld) * 100

Viser bedriftens evne til å betale gjelden etter hvert som den forfaller. Likviditetsgrad 2 bør være større enn 100%. Med gjeld mener vi for eksempel leverandørgjeld og husleie.

Rentedekningsgrad:

Rentedekningsgrad = ((driftsresultat + finansinntekter) / finanskostnader) * 100

Viser bedriftens evne til å påta seg renteforpliktelser. Jo høyere tallet er, jo bedre er bedriftens handlefrihet og fleksibilitet.

Totalrentabilitet:

Totalrentabilitet = ((driftsresultat + finansinntekter) / total kapital) * 100

Totalkapitalen består av gjeld og egenkapital. Viser hvor stor avkastning bedriften har hatt på den totale kapital uavhengig av finansieringsstrukturen. Den skal vise resultatet av bedriftens normale aktivitet og derfor holdes ekstraordinære poster utenfor. Totalrentabiliteten bør være minst lik gjeldsrenta, fordi hvis den er lavere enn dette tjener ikke bedriften nok til å betale det kapitalen (lån) koster.

Arbeidskapital:

Arbeidskapital = omløpsmidler – kortsiktig gjeld. Viser bedriftens evne til å betale kortsiktig gjeld. Med omløpsmidler menes alle eiendeler som knytter seg direkte til bedriftens driftssyklus og fordringer som forfaller innen ett år.

Eks. på omløpsmidler: kassabeholdning, innskudd bank/post, kundefordringer og varebeholdning. Med kortsiktig gjeld menes gjeld som knytter seg til bedriftens driftssyklus og forfaller innen ett år. Eks. på kortsiktig gjeld: kassakreditt, leverandørgjeld, avdrag på pantelån.

Gjeldsgrad:

Gjeldsgrad = (gjeld / egenkapital) * 100

Viser bedriftens forhold mellom gjeld og egenkapital. Den forteller hvor mange kroner det er i gjeld pr.

krone i egenkapital. Gjeldsgraden bør være lav, er den høy (og stadig økende) vil dette svekke bedriftens soliditet.

Soliditet:

Soliditet = (egenkapital / total kapital) * 100

Viser bedriftens evne til å tåle tap. Den viser hvor stor del av bedriftens eiendeler som kan gå tapt før bedriften får likviditetsproblemer.

Resultatgrad i % av omsetning:

Resultatgrad i % av omsetning = (driftsresultat / omsetning) * 100

Viser hvor stor del av hver krone som blir igjen til dekning av renter og overskudd. (fortjeneste pr. krone som omsettes)

Kapitalens omløpshastighet:

Kapitalens omløpshastighet = Omsetning * 100 / Gjennomsnittlig Total kapital

■ VEDLEGG II

NACE KODER

Reiseliv:

Kode 551000, hotellvirksomhet
Kode 552000, annen overnatting
Kode 553000, restaurantvirksomhet

Varehandel:

Kode 521000, butikkhandel med bredt utvalg
Kode 522000, butikkhandel med nærings- og nytelsesmidler i spesialforretninger
Kode 523000, butikkhandel med apotekvarer, sykepleieartikler, kosmetikk og toalettartikler
Kode 524000, butikkhandel med andre nye varer
Kode 525000, butikkhandel med brukte varer

Fiskeoppdrett:

Kode 050200, fiskeoppdrett og klekkerier
Kode 050210, produksjon av matfisk og skaldyr
Kode 050220, produksjon av yngel og settefisk

Fiskeflåte:

Kode 050100, fiske og fangst
Kode 050110, hav- og kystfiske

Fiskeindustri:

Kode 152000, bearbeiding og foredling av fisk

Bygg & anlegg:

Kode 450000, bygge- og anleggsvirksomhet

Eiendom:

Kode 701000, omsetning og drift av egen fast eiendom
Kode 702000, utleie av egen fast eiendom